

Posudek školitele na práci Filipa Křikavy *Náhorní Karabach v otázce zahraniční politiky a státnosti. Případová studie kvazistátu*

Kolega Křikava si vzal jako téma své bakalářské práce velmi zajímavé, byť zdánlivě okrajové téma. Na zevrubně probraném tématu Náhorního Karabachu se zároveň pokusil ukázat některé obecné charakteristiky nekompletní státnosti. Vzhledem k nedávným událostem jak v Náhorním Karabachu samotném, tak v Sýrii, na Ukrajině a na dalších místech musíme hned na úvod říci, že si autor vybral téma, které je přes zdánlivou geografickou marginalitu velmi relevantní.

Práce má odpovídající strukturu: V první kapitole představuje autor koncept kvazi-státu v kontextu širší diskuse o slabé státnosti. Následující část nás uvede do historického kontextu. Vlastní analýzu představují tři následující kapitoly: všechny se zaměřují na to, do jaké míry můžeme u Náhorního Karabachu mluvit o samostatnosti a státnosti. V třetí kapitole se autor věnuje vztahům Náhorního Karabachu s klíčovými státy v regionu, následuje analýza politického systému reálně existujícího v Náhorním Karabachu samotném a konečně pokus o diskusi otázky, zda se v Náhorním Karabachu vytvořila nějaká nezávislá národní identita (ten je vzhledem k problematické dostupnosti některých klíčových zdrojů patrně nejvíc fragmentární z celé práce).

Z podrobného, až faktograficky přehlceného textu vystupují prakticky ve všech třech analytických kapitolách zajímavé závěry, jakkoli vesměs nejsou původní (což je na této úrovni odborné práce pochopitelné) a v textu jsou až poněkud utopené. Rád bych je proto zdůraznil: (1) Pokud jde o vnější vztahy, autor ukazuje, že není snadné určit, do jaké míry je Arménie pouze „mluvčím“ Náhorního Karabachu a do jaké míry má Náhorní Karabach vlastní autonomii – nesoulad projevovaný při vyjednáváních a odmítání akceptovat ze strany Náhorního Karabachu návrhy přijatelné pro Arménii mohou být právě tak odrazem autentického nesouladu a operační autonomie Náhorního Karabachu, ale stejně tak se může jednat o formu vyjednávací strategie a blufování, při němž by i případné zdráhání Náhorního Karabachu jasně dirigovala arménská strana. (2) Některé charakteristiky režimu (soutěživé volby) se v Náhorním Karabachu staly víc než prvkem domácí politiky součástí politiky zahraniční: na některé charakteristiky demokratického režimu je cíleno ve snaze získat mezinárodní uznání, přičemž není jasné, do jaké míry je některé jiné instituce, ať už formální nebo neformální, nekorigují do role pouhé fasády a Potěmkinových vesnic a do jaké míry

mají reálný efekt v rámci systému (3) Vztah mezi klientem a patronem může být v případě kvazi-státu i takřka opačný, než je závislost klienta na patronovi; v případě vztahu Arménie a Náhorního Karabachu jsme byli, s rolí jakéhosi heartlandu, kterou Náhorní Karabach pro Arménii sehrával, a s nástupem některých politiků s karabašskými kořeny do klíčových funkcí v arménské politice, svědky až jakési „karabachizace“ arménské politiky. (4) V případě identity je důležitý rozdíl mezi generací formovanou sovětskou zkušeností a generací, která už vyrůstala v Náhorním Karabachu.

Práce se potýká s problémy, které jsou v zásadě vážné, ale na úrovni bakalářské práce tolerovatelné a které souvisí s tím, že v jazycích, kterými autor vládne, jsou některá témata související s prací (dějiny regionu) pokryty extenzivně, zatímco jiná (vývoj náhorně-karabašské identity) nedostatečně a vyžadovaly by vlastní výzkum. Textu by bezpochyby bylo možné vytknout výše zmíněnou přehlcenost fakty, z nichž nedostatečně vystupují výzkumné závěry (navzdory přehledné struktuře a oceněním hodným shrnutím na konci každé kapitoly) což je ale u takto odlehlého tématu do jisté míry logický důsledek výzkumných otázek a designu práce (za něž jako školitel nesu spoluzodpovědnost). Ještě závažnější problém je, že tato práce patří mezi onu většinu „případových studií“, které vnímají slovo „případová studie“ spíše jako záminku pro mluvení o jednotlivé situaci, aniž by následovala diskuse pokoušející se o zobecnění k charakteristikám obecného fenoménu, jehož pouhým jednotlivým *případem* mělo diskutované téma být. To je ovšem problém i řady případových studií uznávaných vědci, navíc zde by již další a hlubší diskuse, která je předpokladem adekvátního zobecnění, byla již výrazně nad rámec bakalářské práce.

Autor píše v zásadě kultivovaně, až na občas zmatečné či nepřehledné formulace, které neodpovídají svou strukturou českému jazyku („*což vytvořilo konflikt zamrzlým*“ – s. 25 aj.).

Práce kolegy Křikavy dle mého názoru odpovídá nárokům kladeným na tento typ prací, v některých aspektech (prostudování daného tématu) je dokonce velmi lehce nadprůměrná, v jiných (schopnost zobecňovat) lehce podprůměrná. Navrhuji hodnotit text známkou *velmi dobře*.

Praha 25. 8. 2016

Ondřej Slačálek